

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibvs, Qvarvm permultæ antehàc nunquàm
in lucem prodière

Complectens Sanctos Mensivm Septembris Et Octobris

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1576-

VD16 S 10262

De SS. Dorotheo & Gorgonio ac socijs martyribus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77413](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77413)

Cap. 46.

Eius corpus
in ecclesia
S. Mariæ
Virginis re-
conditur.

Indè autem moto sacro corpori omnis cœtus pontificum & ecclesiasticorum turba immensa, vnà cum Thassilone Principe obuiam occurrentes, cum omni ecclesiastico obsequio, cum hymnis & canticis spiritalibus, cum multa omnium laude & prædicatione, in ecclesia sanctæ Mariæ, vbi primò fuerat humatus, ad honorè & gloriam nominis Christi, & ad totius spem Christianæ plebis, eius suffragia postulantis, est honorificè exaltatus. Atque per eius merita & preces magnas ibi virtutes diuina potentia quotidie efficere dignatur, & multis in Deum verè credentibus & fideliter petentibus sanitates iugiter illic cõferuntur: Præstante & miserante Domino Iesu Christo: qui cum Deo patre & spiritu sancto viuunt & regnat Deus per omnia secula seculorum, Amen.

DE SS. DOROTHEO ET GORGONIO AC
SOCIIS MARTYRIBVS, EX HISTORIAE ECCLESIA-
sticæ Euseby Casarens. lib. 8. interprete Iohanne Christo-
phorsono Angliæ Episcopo.

9. Septembris
Ex cap. 1.Imperato-
rum geni-
lium erga
Christianos
humanitas.Dorothei
amplissim'
honos.Item Gor-
gonij.Nota, quo
in precio
apud ethni-
cos fuerint
Christiani,
cum sanctè
se gererent.

VANTVM splendoris doctrina veræ pietatis in Deum omnium rerum gubernatorem, mundo per Christum patefacta, apud omnes homines, Græcos simul ac Barbaros, ante istam persecutionis tempestatem, quæ nostra ingruit memoria, obtinuerit, & quam liberè inter eos prædicata fuerit, maius quiddam est, quàm quod nos nostra in dicendo tenuitate satis pro dignitate explicare possimus. Cuius rei argumento esse poterit singularis Imperatorum humanitas, qua nostros tam benignè exceperunt, quibus quidem tum prouinciarum præfecturas gratuito impertièrunt: tum propter incredibilem beneuolentiam, quam erga nostræ religionis professionem habebant, omni afflictatione & molestia, quam pro Dei amore homines Christiani solèt perpeti, eos penitus liberârunt. Quid de his attinet dicere, qui sunt in Imperatorum palatio magnam dignitatem adepti, de quæ ipsis Imperatoribus, qui domesticis suis pro sermone diuino propagando, & pia vitæ ratione degenda, ipsi velut inspectantes, copiâ fecerunt liberè & ingenuè dicendi, atque ad eò suis ipsorum vxoribus, liberis & seruis, quasi palàm de mira fidei libertate gloriandi exultandi quæ potestatem permisèrunt? Quos certè chariores habuerunt, & magis eximie dilectos, quàm reliquorum seruorum turbam: vt Dorotheum illum, qui præter ceteros erga illos & beneuolentiam summam ostendit, & fidem non minorem, ac propterea præ alijs, qui magistratus & præfecturas in Imperio gerebant, amplissimum honoris gradum adeptus est: vt Gorgonium, qui non dissimili fama & celebritate enituit: vt alios non paucos, qui propter Dei verbum sunt parem cum illis dignitatem consecuti.

Aut quid commemorem, qua humanitate, cultu & beneuolentia, non illa quidem vulgari & contemnenda, prouinciarum præfecti & rectores, ecclesiarum præfides & Episcopos, vt manifestò cernere licebat, amplexati fuerint? Aut quomodo quisquam conuentus illos, infinita hominum turba frequentatos, multitudines in singulis ciuitatibus coactas, illustres hominum in templis concursus, poterit oratione explicare? Vnde cum in antiquis illis ædificijs non satis loci haberent, ampliores ecclesias in vniuersis vrbibus, fundamentis earum ad maiorem laxitatem dilatatis, erexerunt. Et quandiu diuina ac cælestis Dei manus populum suum, utpotè auxilium eius promerentem, obtexit, suoque muniuit præsidio: tandiu neque vlla hominum inuidia, quò minus ista res vnà cum tempore in dies maiores progressiones facerent, incrementoque & magnitudine aufererent, omninò potuit obsistere: neque vesanus ille & perditus dæmon, vel suoipsius conatu eas in inuidiam rapere, vel hominum insidijs vlla ex parte impedire.

Verum cum nos præ nimia quadam licentia, in mollitiem delicatam & dissolutam segnitiam essemus prolapsi, cumque alij alijs inuidere, maledictis insectari, & propè nos ipsi inter nos petulantibus linguis, tanquam mutuis armis, oppugnare, & casu aliquando verborum contumelias velut hastas vnus in alium intorquere, & præfides eccle-

ecclesiarum alter alterius vires infringere, & populus in populum seditionem concitare occiperet: cumque ficta & adumbrata sanctitatis species, quæ oratione nequit exprimi, & simulatio fronte occultata ad immensam quandam prauitatem serpsisset, diuina ultio, dum permagna adhuc Christianorum ubique versabatur frequentia, parcius, aliquando remissius & moderatius, vt solet, primò persecutione ex fratribus, qui militiam exercebant, inchoata, cœpit in nos animaduertere. Sed ubi, veluti sensibus orbat, & præstricti mente, nulla cura aut cogitatione incubuimus, vt diuinum Numen in nos incensum, beneuolum & placatum efficeremus: sed tanquàm impij, nostras res à Deo nec curari, nec animaduerti arbitrati, alia vitia alijs acruatim adiecimus: & pastores nostri, depulsa repudiataq; pietatis regula, dissidio & contentione inter se exarserunt: quinetiam nullas alias res, præterquàm discordias, minas, æmulationem, inimicitias & odium, inter ipsos mutuo adaugere studuerunt: & animis ambitionis æstu incensis, tyrannorum more principatum obtinere laborarunt: tunc demùm, iuxta illam Ieremiæ sententiam, obscurauit in ira sua Dominus filiam Sion, & deiecit de caelo gloriam Israël: non recordatus est scabelli pedum eius in die iræ suæ: sed demersit Dominus omnem decorem Israël, & demolitus est omnes sepes eius, &c.

Item quid mores depriuari effecerint.

Thren. 2.

Anno decimonono Imperij Diocletiani, mense Dystro, qui à Romanis Martius nominatur, cum salutaris passionis Dominicæ festum iam pro foribus esset, omnibus in locis per Imperatorias literas palam editum fuit, vt tum deturbarentur ecclesie, soloque æquarentur: tum scripturæ absumerentur igni: tum qui honorem fuissent adepti, de gradu turpiter deponerentur: tum priuari, si modò in professione Christiana perstarent, libertate penitus priuarentur. Ac primum editum contra eos editum, tale fuit. Non longo tempore post, alijs literis exeuntibus mandatum est, vt omnes ecclesiarum præsidēs ubique gentium primum conijcerentur in vincula: deinde omnibus machinis adhibitis, idolis victimas immolare cogerentur.

Ex cap. 3.

Impium decretum Imperatorum contra Christianos.

Item aliud contra Episcopos.

Ex cap. 5.

Simul atque editum, contra ecclesias Christi editum, in Nicomedia propositum erat, vir quidam non obscurus & ignobilis, sed, vt hominum fert opinio, longè illustrissimus, incredibili amore erga Deum & ardenti fide incitatus, ocyus prodit in medium, & illud in aperto & publico affixum, tanquàm profanum & maximè impium, manu auellens dilacerat: idque, cum duo ex Imperatoribus in ciuitate adessent, quorum alter ætate præ cæteris prouecta, primum Imperij gradum, alter quartum ab eo obtinuit. Atque iste primus martyr, qui tum occubuerunt, ad hunc modum eximie nobilitatus, taliaque cruciamenta peressus, qualia erat verisimile eum, qui fuisset in eiusmodi facinore depræhensus, subiturum, tum constanti & virili animo, tum pacato & tranquillo, ad extremum vsque spiritum constitit.

Ex cap. 5.

Eccè piuum zelum Christiani cuiusdam, nomine Iohannis.

Ex omnibus, qui vnquam vel apud Græcos, vel apud Barbaros propter animi magnitudinem illustres, & hominum sermone celebrati sunt, nullus cum diuinis & eximij nostri temporis martyribus Dorotheo & suis sodalibus, Imperatorum ministris, comparari potest. Qui quidem cum summum honorem apud dominos adepti fuissent, & amore essent apud illos liberis proprijs & ingenuis non inferiores, probra & afflictiones pro pietate corporibus impositas, noua & multiplicia mortis genera contra ipsos excogitata, splendidiore reuera existimârunt diuitias, quàm gloriã, quàm delicias, quibus hominum vita soleat diffuere. Mortem igitur vnus ex illorum numero, qualis fuerit, commemorare placet, eamque lectoribus spectandam relinquere: vt inde, quæ reliquis etiam eius sodalibus contigerint, animaduerti possit. Quidam illorum in ciuitate supra commemorata coram Imperatoribus, quos diximus, in medium adducitur. Qui cum iussus idolis immolare, omnino recusaret, mândarunt nudum in sublime tolli, ac flagellis eousque toto corpore dilaniari, quoad supplicio euictus, etiam animo inuito, quod erat imperatum, præstaret. Sed ubi ista peressus, constans & immutabilis persisteret, de reliquo ossibus eius iam carne denudatis, acetum sale permixtum in corporis membra, cruciatu attenuata & propè contabefacta, infuderunt. Atque vt istos dolores protriuerat, & veluti pedibus concularat, inde craticula & ignis vnà in medium trahuntur, & reliquæ eius corporis, tanquàm carnes ad comedendum paratæ, ignis incendio non raptim, vt breuè vita decedens, omni dolore liberaretur, sed paulatim absumptæ fuerunt. Neque qui cum imposuerant in rogam, etiam post tot tamque graui cruciamenta ei vllum respirandi locum dare in animo habebant, nisi prius ipsorum imperata facturum annu-

Ex cap. 8.

Eximia virtus S. Dorothei &c.

Horrendi cruciatus Petri magistri.

ret. Sed ille proposito suo mordicus adhaerescens, victor in tormentis animam efflauit. Tale vnus regionum famulorum martyrium extitit; appellatione sua (Petrus enim nominatus fuit) reuera dignum. Caeterorum autem sociorum eius martyria, quae non inferiora sunt, quod orationis terminemus modum, missa in praesentia faciemus. Tantum autem exponemus, quo pacto Dorotheus & Gorgonius vna, alijque non pauci ex Imperatoris familia, post varia certaminum genera, laqueo vita deposita, diuinae victoriae praemia reportarunt.

MARTYRIUM SANCTI ET MAGNI MARTYRIS SEVERIANI, AVTHORE SIMEONE METAPHRASTE. Capitulum numerum ad marginem adiecimus.

9. Septembris.
Cap. 1.

Severiani
praecleara
virtus.

Quadragesima
martyrii
historia
habetur
nono
Martij.

Cap. 2.
Lyssie Ducis
crudelitas.

Severiani
constantia.

Phillip. 1.

Cap. 3.

Ceditur
neruis
crudis.

Psalm. 8.

INCINIO impio imperante, Lyssias, qui tunc erat Dux, properabat à Caesarea venire Sebasten. Eum enim vocabat tempus martyrum Christi: illorum, inquam, victoria insignium quadraginta. Postquam autem illis ad finem peruénit martyrium, Seuerianus quoque ad Ducem defertur. Fuit autem hic vir insignis virtute. Nunciabatur verò, quòd hic Seuerianus non solum Christianam teneret religionem, & cultum gentium probris ac contumelijs aperte afficeret: sed etiam multos ex gentibus decipiens, ad suum Deum adduceret. Praeter hæc etiam alias intentabant ei criminationes, nempe quòd quadraginta illorum, qui paulo antè viriliter decertauerant, & neque tormentorum experientia, neque bonorum promissis cessissent, sed eundem statum vsque ad mortem praese tulissent, Seuerianus fuerit praecipua causa eorum tolerantiae: & quòd cum multas haberet facultates, nullum sineret egere ex ijs, qui erant eiusdem sententiae: Quinetiam eos, qui includebantur in custodijs, propterea quòd mutarint religionem, non sineret, propter rerum necessitatem indigentiam, meliorem suscipere sententiam: sed affatim eis suppeditans, redderet impudentiores. Et hæc quidem inuidia, ex veritate sumens occasiones.

Quae verò nunciabantur, Dux audiit, partim quidem lætus, partim autem ad iram protinus incitatus. Nam lætabatur quidem, quòd mox esset puniturus, quòd propter summam crudelitatem erat ei iucundissimum: Ira autem concitabatur, quòd intelligeret omnino esse aliquem, qui auderet despiciere tantam eius insaniam. Volebat enim vel sola fama auditionis eos, qui Christum adorabant, ipsum formidare, & in extremis latere penitralibus & latibulis. Nè autem temerè appellaretur Lyssias, (Erat enim vehementi rabie percitus aduersus Christianos) mittit quosdam cum iussu terribili, qui Seuerianum mox arriperent, & ad se adducerent. Quid autem Christi miles? Ne expectauit quidem eos, qui missi fuerant: sed eorum aduentum anticipans, accessit ad Ducem, & reputans esse tempus loquendi liberè: O Lyssias, inquit, non sufficit tibi solum perire, & in teipsum enssem impellere: sed nostras vis quoque perdere animas, & eas tanquam lucrum aliquod tuis praebere demonibus? Sed scias nunc te incidisse in viros fortes, & qui non sunt pusilli & abiecti animi. Mihi enim (vt ait meus doctor Paulus) viuere est Christus, & propter illum mori, lucrum est maximum.

His athlerea amentiae arcem statim labefactauit huius cacodæmonis, partim quidem, quòd praeter spem omnem, ne expectauit quidem vt vocaretur: partim autem, quòd dum comparuit, incredibili vsus est audacia. Siluit itaque aliquantulum, planè animi dubius & perplexus. Deinde eos, qui aderant, horribiliter intuens, & manu martyrem ostendens: Crudis, inquit, neruis quamprimum laceretur, vt scias, quidnam conciliet liberè loqui non in tempore. Atque ille quidem, dum sic verberabatur, lætabatur tormentis, quae sustinebat propter Christum, & illud Psalmicum, tanquam salutare remedium, afferens carmen, cantabat ad vulnera: Supra dorsum meum, dicens, fabricauerunt peccatores, prolongauerunt iniquitatem suam: & plagas ducebat esse incitamentum ad Christi dilectionem. Tyrannus autem cum videret eos quidem esse fessos, qui flagris cædebant: martyrem verò esse vultu alacriorem